

Župne knjige sve pobrkale! Njegovo prezime, a i datum rođenja nije odredila majka priroda, već Crkva! Penkala nije rođen 20. travnja 1891. kako svijet tvrdi na temelju nepovredivog crkvenog pravila

Hrvatska mu je bila suđena, jer njegov je djed rođen u "Bijeloj Hrvatskoj", ali onoj u Poljskoj!

Start News ekskluzivno otkriva u 2. nastavku da dan kad je ugledao svijet legenda svjetske industrije pisaćeg pribora nije dan koji piše u svim "relevantnim" enciklopedijama i izvorima.

Tog dana Eduard Slavoljub Penkala je kršten, a kako je župnik ili netko od crkvenjaka upisao da je rođen to je ostalo "sveto pismo"! Baš kao i prezime, jer deda mu se prezivao Pekala!

Kao što znamo crkveno pravilo kaže: jednom upisani podatak u crkvene knjige ne može se nikada više ispraviti! Feler do felera austrougarske katoličke crkve.

1. 9. 2025

DRUGI NASTAVAK: PORIJEKLO NAŠEG GENIJALCA

Napisala: Anđelka Mutapić

Eduard Slavoljub Penkala, legenda hrvatske i svjetske industrije pisaćeg pribora ušao je u sve stručne publikacije i enciklopedije s pogrešnim datumom rođenja, koji je tajna.

U matičnoj knjizi rođenih upisan je 20. travnja 1891., a toga je dana zapravo kršten, što Start News ekskluzivno objavljuje. Kako je došlo do te fatalne pogreške u **Liptovský Mikulašu**, gdje je Penkala rođen? Danas je teško to rekonstruirati. Jedino na što se pouzdano možemo pozvati jest nepisano crkveno pravilo: jednom upisani podatak u crkvene knjige ne može se nikada više ispraviti!

Stoga je slavni izumitelj Penkala bio, *de facto*, prisiljen da u svim svojim privatnim i poslovnim dokumentima upisuje datum krštenja kao svoj datum rođenja.

Pa i Penkalino mjesto rođenja bilo je, na neki način, slučajno. Nalazilo se gotovo na granici Slovačke i Mađarske, tj. tadašnje Austro-Ugarske Monarhije, gdje mu je otac dekretom bio poslan na službovanje. Inače, Eduard Penkala potječe iz imućne obitelji intelektualaca koja je živjela u gradiću **Andrychowu** na jugu Poljske, odnosno iz onog dijela Poljske koji se zvao „Bijela Hrvatska“.

Što se tiče samog prezimena Penkala, zanimljiv je podatak, ne tako davno pronađen u župnim knjigama, po kojem je ono u prošlosti pisano na dva različita načina: kao Pekala i Penkala, pa se događalo da su članovi jedne obitelji bili različito upisivani. To je zabilježeno i u rodnoj grani izumitelja Penkale, čiji se djed zvao Jan Pekala, za razliku od njegovih sinova koji su se prezivali Penkala. Važno je napomenuti da su obje varijante prezimena i danas vrlo raširene u Andrychowu i okolici.

Kako je došlo do toga da jedno prezime opstane u dvije svoje inačice?

Prema anegdotalnoj ostavštini, jezična razlika pojavila se u župnim knjigama kao „feler“ u pisanju prigodom upisa djeteta na krštenju te je tako i ostalo. Po drugoj argumentaciji, razliku u pisanju prezimena Penkala prouzročilo je slovo „e“, koje postoji jedino u poljskom jeziku. U praksi, odnosno u životu, to je značilo da se prezime Penkala,

primjerice, u slovačkom, mađarskom, hrvatskom i u drugim jezicima pisalo sa slovom „en“ kao stražnjonepčani suglasnik). U Andrychowu i okolici verzija bila je svakako pogreška, jer se u dijelu ove regije slovo „e“ izgovara također kao stražnjonepčani suglasnik „en“.

Najnovija temeljita istraživanja podrijetla obitelji izumitelja Eduarda Penkale, obavljena su u **Župi sv. Mateja u Andrychowu** i poslani su nam kao faktografske činjenice. Uporni svećenici otkrili su tek nekoliko generacija obitelji iz koje potječe izumitelj Penkala. Najstariji predstavnik je izumiteljev pradjed iz XVIII. St i zvao se **Andrzej Pekala**, čiji je sin **Jan Pekala** rođen 1785. a umro je u 72. godini života. Jan je bio vrlo važan čovjek, ne samo kao djeda izumitelja Penkale, nego i po vlastitim zaslugama i ugledu koji je stekao u Andrychowu. Posjedovao je krčme u kojima je prodavao votku i u tom se poslu silno obogatio, tako da je u današnjoj glavnoj ulici, koja se zove Krakowska ulica, posjedovao tri kuće s vrtovima, od kojih dvije još uvijek postoje. Bio je izuzetno cijenjen kao porotnik grada Andrychow na mjesnom, gradskom sudu, a očito i omiljen jer su ga brojni uvaženi mještani pozivali da bude krsni kum njihovoj djeci.

Tata mu je ostao udovac te i zbog toga preselio se iz Bijele Hrvatske u Slovačku

Jan Pekala bio je koloritan čovjek. Osim poslovnog i društvenog uspjeha, imao je i intrigantan privatni život. Ženio se dva puta. S prvom ženom **Rozalijom**, rođenom **Komendera** 1791., imao je osam kćeri i tri sina, a kada je ona umrla kao 40-godišnjakinja, oženio se mladom **Annom Matawowski**, s kojom je imao šestero djece. Jedna od zasluga Jana Penkale je, eto, i ta što je stvorio brojnu obitelj čiji su se potomci raselili diljem Europe pa i svijeta.

No za životopis izumitelja Penkale bitan je prvi brak njegovog djeda Jana jer je u njemu 29. lipnja 1814. rođen izumiteljev otac Franciszek (František, František, Franjo) Penkala, o kojem je u spomenutoj župi u Andrychowu zabilježeno tek toliko da je sa suprugom Barbarom imao sina Aleksandra i da je poslije ženine smrti u 28-oj godini života, napustio kuću ženinih roditelja i, prema pretpostavci, preselio se sa sinom u Slovačku.

Napomena uredništva:

Serijal od 10 nastavaka) o životu i djelu genijalnog izumitelja Eduarda Slavoljuba Penkale, autorice Anđelke Mustapić, koji objavljujemo iz dana u dan, od 1.do 9. rujna 2025.

Napomena autorice: cijeli serijal „Penkala: od genijalnog izumitelja i kulturne baštine do zaborava“ nastao je i objavljuje se uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti.

Tagovi: BIJEKA HRVATSKA DRUGI DIO FELJETON GENIJALAC IZUMITELJ PATENTIUM PENKALA POLJSKA
PRIČA SLAVOLJUB EDUARD PENKALA

Priporočamo

VIRTUALNA 3D PREMIJERA: Sjajna potpuno nova Ford Kuga na hrvatskom tržištu!

U Italiji preko 73 tisuće tvrtki obustavilo poslovanje i zatvorilo svoje prostore

Pomoć kulturnom sektoru koji na starom kontinentu osigurava preko 7.8 milijuna radnih mjesta

Pročitajte i ovo:

Cijeli svijet piše kako je Zagrepčanec zamislio! Po penkali, kravati, Šukeru i Modriću svi nas znaju - penkalomanija je bila fenomen, a u nas najveća tvornica olovaka na svijetu

Taj genijalac izvrsno je svirao i violinu u Beču gdje je studirao i medicinu, no život ga je odveo u Dresden gdje je diplomirao kemiju na Kraljevskoj višoj tehničkoj školi

Poljak Eduard uzeo je hrvatsko ime Slavoljub iz poštovanja prema Zagrebu i novoj mu domovini u koju se tako jako zaljubio

PRETPLATITE SE NA START MAGAZIN

Najpopularnije

Darija Aslamova budi ponosna, Robert Valdec bio je NOVINARČINA, ljudina, čovjek, profesionalac i ono najvažnije, tvoj suprug - zbogom Robi

Nevjerojatno što je Čeh stavio na svoj balkon. Fotografija zgrade koja je postala viralna na društvenim mrežama

Nekad metla i krpa, danas mobitel i ekrani! 3 vještine koje su djeca u Jugoslaviji savladala, a današnja djeca više ne znaju

Bastardi, fačuki i kopilad na 4 kotača su sve samo ne neželjeni, sve prednosti auta s više pogona, vodič za izbor hibridne tehnologije obzirom na troškove

Startnews.hr

[Impressum](#)

[Opći uvjeti korištenja](#)

[O kolačičima](#)

[Pretplata](#)

START NEWS d.o.o.

